

IX. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston hallituksen kertomus vuodelta 1927¹⁾ oli seuraavan sisältöinen:

Hallituksen kokoonpano. Kirjaston hallitukseen kuuluivat vuonna 1927 filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, filosofiantohtori G. Schau-man, varapuheenjohtajana, ylim. professori V. Voionmaa, lehtori E. Pontán ja filosofianmaisteri E. Olsoni. Hallitus kokoontui vuoden varrella 7 kertaa.

Henkilökunta. Pääkirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi J. Gripenberg, joka lähes 27 vuotta työskennellyään kirjastossa oli joutunut eläke-ikään, sai helmikuun 24 p:nä eron virastaan heinäkuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaansa otettiin toukokuun 7 p:nä Kallion haarakirjaston alemman palkkaluokan amanuenssi R. Wainio. Pääkirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssi I. Silvo kuoli maaliskuun 19 p:nä. Kuolemantapauksen johdosta haettavana olleen viran haltijaksi nimitettiin ylimääräinen apulainen H. Lindström. Kallion haarakirjaston alemman palkkaluokan amanuenssille A. Kokkoselle myönnettiin kesäkuun 28 p:nä pyytämänsä ero syyskuun 1 p:stä lähtien. Kaksi Kallion haarakirjaston avonaiseksi joutunutta alemman palkkaluokan amanuenssinvirkaa muutettiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ylemmän palkkaluokan amanuenssinviroiksi. Näiden virkojen haltijoiksi nimitettiin syyskuun 19 p:nä ylioppilaskirjaston amanuenssi W. Mellberg ja marraskuun 7 p:nä kaupunginkirjaston ylimääräinen apulainen A. Pettersson.

Hallitus uudisti marraskuun 7 p:nä rahatoimikamarille lähettämässään kirjelmässä aikaisemmin tekemänsä ehdotuksen, että 9 kirjaston ylemmän palkkaluokan amanuenssia siirrettäisiin 7:nteen palkkaluokkaan, jolloin heitä olisi nimitettävä ensimmäisiksi amanuensseiksi. Näistä tulisi viiden toimia pääkirjaston kolmella ja Kallion haarakirjaston kahdella lainausosastolla ja amanuenssitehtäviensä ohella lähinnä valvoa näiden lainausosastojen liikettä ja toimintaa, yhden kullakin osastolla. Tämä olisi lainausliikkeen järjestelyn kannalta tärkeitä. Muista ensimmäisistä amanuensseista olisi kahden määrä suorittaa helpompaa luettelointityötä, yksi opintosalin ja yksi kirjastokonttorin hoitajana, kaikki mainitit sangen vaativia tehtäviä. Ehdotus jäi toistaiseksi leppäämään rahatoimikamarissa.

Kunnallisneuvos V. von Wright lahjoitti pääkirjaston lastenosastolle kolme kipsimedalionkikuvaa ja muutamia lastenkirjoja tytär vainajansa Ingridin muistoksi, joka jonkun aikaa toimi kirjastossa ylimääräisenä apulaisena.

Huoneistot. Kirjaston kaksi haarakirjastoa sai tilavimmat ja mukavimmat huoneistot. Töölön haarakirjaston entistä huoneistoa laajennettiin yhdistämällä siihen kesäkuun 1 p:stä vuokrattu myymälähuoneisto. Täten kävi mahdolliseksi laajentaa lainausosastoa ja aikuisten lukusalia sekä järjestää haarakirjastoon erityinen lasten lukuhuone. Hermannin haarakirjasto muutettiin toukokuun keskivaiheilla kaupungin sille Sammatintien varrella ole-

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusalissa ovat julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1928.

vasta, Vallilassa sijaitsevasta Asunto-osakeyhtiö Sturen talosta lunastamaan, valoisaan ja hauskaan huoneistoon. Haarakirjaston eri osastot — lainausosasto, aikuisten lukusali ja lasten lukuhuone — toimivat nykyisin verrattain suotuisissa olosuhteissa. Liike haarakirjastossa, jota on muutosta lähtien nimetty Vallilan haarakirjastoksi, lisääntyi vuoden jälkipuoliskolla huomattavasti. Uudessa huoneistossa on laajentamismahdollisuuksiakin vastaisuudessa; se huoneiston osa, jota haarakirjasto ei nykyisin tarvitse, annettiin vuokralle.

Pääkirjaston huoneistokysymys otettiin myös vuoden kuluessa käsiteltäväksi. Koska tilanpuute Rikhardinkadun varrella sijaitsevassa vanhassa kirjastotalossa oli tullut ylen tukalaksi ja kun vanhanaikaisesta huoneistosta johtuvat haitat yhä suuremmassa määrin vaikeuttivat kirjaston toimintaa ja ehkäisivät sen kehitystä, ehdotti hallitus marraskuussa valtuustolle lähettämässään kirjelmässä ryhdyttäväksi toimenpiteisiin uuden, ajanmukaisen ja tarpeeksi tilavan kirjastorakennuksen aikaansaamiseksi. Hallitus huomautti että kirjaston taholta on jo kauan, vuodesta 1912 lähtien, pyritty saamaan pääkirjastolle uutta taloa. Vanhan kirjastotalon laajentamista uudestaan rakentamalla ei pidetty tarkoituksenmukaisena, koska siten voitaisiin vain lyhyeksi ajaksi saada huoneistoasia korjautumaan. Mutta kun maailmansodan aiheuttamat vaikeat taloudelliset olot tekivät melkein mahdottomaksi uuden talon rakentamisen, näytti välttämättömältä turvautua lisärakennuskeinoon. Valtuusto varasi kuitenkin, samalla kuin se vuonna 1920 teki lisärakennusta koskevan päätöksensä, kansallismuseon lähettyviltä rakennustontin uutta kirjastotaloa varten. Lisärakennus ei tullut täysin laajennussuunnitelman mukaiseksi. Vanhan kirjastotalon rakenne ei nimittäin sallinut eräiden seinien poistamista eikä erinäisiä muita järjestelyjä, jonka vuoksi lainausosastojen tila huomattavasti väheni ja lainausliikkeen valvonta vaikeutui. Viimemainittu seikka oli mitä arveluttavin, koska uudelleen järjestetyissä lainausosastoissa päätetyn suunnitelman mukaisesti otettiin käytäntöön avohylly-järjestelmä, jolloin yleisöllä on vapaa pääsy kirjavarastoon. Pääkirjaston liike lisääntyi talon laajennustöiden valmistuttua kuitenkin erittäin voimakkaasti, niin että suurin osa uudestaan rakentamalla saatua tilaa on jo otettu käytäntöön. Kaupunginvaltuusto lähetti kirjaston johtokunnan esityksen rahatoimikamariini, joka asetti komitean asiata selvittämään ja edelleen kehittämään.

Lainausliike. Lainausaika pidennettiin vuoden alusta lukien pääkirjastossa 2 ja Kallion haarakirjastossa 1 tunnilla kaikkina arkipäivinä. Pääkirjaston lainausosastot olivat täten avoinna arkipäivin klo 1—8 ip. ja Kallion haarakirjaston klo 12—2 ip. sekä klo 4—8 ip.; sunnuntaisin ja juhlapäivinä lainausaika oli kuten ennenkin klo 4—7 ip. Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 343, Töölön haarakirjastossa 303, Vallilan haarakirjastossa 301 ja Käpylän haarakirjastossa 305.

Kirjalainojen lukumäärä vuosina 1927 ja 1926 oli seuraava:

	1927.	1926.
Pääkirjastossa	419,709	417,322
Kallion haarakirjastossa	203,206	203,782
Töölön »	29,760	29,923
Vallilan »	31,622	27,181
Käpylän »	19,864	1) 7,353
Yhteensä	704,161	685,561

1) Haarakirjasto avattiin yleisölle syysk. 1 p:nä 1926.

Lainain keskimäärä lainauspäivää kohti oli pääkirjastossa 1,224 (1,217 v. 1926), Kallion haarakirjastossa 592 (594 v. 1926), Töölön haarakirjastossa 98 (99 v. 1926), Vallilan haarakirjastossa 105 (90 v. 1926) ja Käpylän haarakirjastossa 68 (62 v. 1926) eli yhteensä 2,087 (2,062 v. 1926). Suurin määrä päivässä annettuja lainoja oli 3,620.

Aikuisille sekä lapsille ja nuorisolle annettujen kirjallainojen välinen suhde käy selville seuraavasta taulusta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	324,407	77.3	95,302	22.7	419,709
Kallion haarakirjasto.....	123,627	60.8	79,579	39.2	203,206
Töölön ”	15,157	50.9	14,603	49.1	29,760
Vallilan ”	14,903	47.1	16,719	52.9	31,622
Käpylän ”	11,584	58.3	8,280	41.7	19,864
Yhteensä	489,678	69.5	214,483	30.5	704,161

Aikuisille annettujen lainojen prosenttiluku oli kertomusvuonna 69.5 mutta 69.0 vuonna 1926 ja lapsille ja nuorisolle annettujen lainojen prosenttiluvut 30.5 ja 31.0. Aikuisten lainaus lisääntyi niinmuodoin suuremmassa määrin kuin lasten ja nuorison lainaus. Jo useina edellisinä vuosina lainausliikkeessä havaittavissa ollut, aikuisten lainauksen eduksi tapahtunut muutos jatkui siis ja oli havaittavissa kaikissa lainausosastoissa.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaisee seuraava taulu:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinavian kirjallisuus.		Muunkielinen kirjallisuus.		Yhteensä.
	Absoluutt. luku.	%.	Absoluutt. luku.	%.	Absoluutt. luku.	%.	
Pääkirjasto	201,381	48.0	204,390	48.7	13,938	3.3	419,709
Kallion haarakirjasto	168,493	82.9	34,713	17.1	—	—	203,206
Töölön ”	17,358	58.3	12,402	41.7	—	—	29,760
Vallilan ”	21,936	69.4	9,686	30.6	—	—	31,622
Käpylän ”	17,583	88.5	2,281	11.5	—	—	19,864
Yhteensä	426,751	60.6	263,472	37.4	13,938	2.0	704,161

Kaikilla lainausosastoilla vuonna 1926 lainaksi annettujen suomenkielisten kirjain prosenttiluku oli 58.6, skandinavian 39.4 ja muunkielisten 2.0. Suomenkielisen kirjallisuuden lainaus lisääntyi siis huomattavasti koko lainausliikkeeseen nähden, jota vastoin skandinavian kirjallisuuden lainaus suhteellisesti väheni vastaavassa määrin ja muunkielisen kirjallisuuden lainausta osoittava prosenttiluku pysyi muuttumattomana. Erikoisesti ilmeni suomenkielisen kirjallisuuden lainauksen lisääntyminen pääkirjastossa.

Kertomus- ja romaanikirjallisuuden sekä tietokirjallisuuden lainauksen välistä suhdetta valaisee seuraava taulu, jossa myös on otettu huomioon vanhemmille ja nuoremmille henkilöille annettujen lainain välinen ero.

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.				Kaikki kirjallinat.			
	Romaani-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Kertomus-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Romaani ja kertomus-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.	
	Luku.	0/0.	Luku.	0/0.	Luku.	0/0.	Luku.	0/0.	Luku.	0/0.	Luku.	0/0.
Pääkirjasto	212,138	65.4	112,269	34.6	66,035	69.3	29,267	30.7	278,173	66.3	141,536	33.7
Kallion haarakirjasto	85,827	69.4	37,800	30.6	59,940	75.3	19,639	24.7	145,767	71.7	57,439	28.3
Töölön ”	11,271	74.4	3,886	25.6	12,022	82.3	2,581	17.7	23,293	78.3	6,467	21.7
Vallilan ”	10,385	69.7	4,518	30.3	13,240	79.2	3,479	20.8	23,625	74.7	7,997	25.3
Käpylän ”	7,402	63.9	4,182	36.1	5,540	66.9	2,740	33.1	12,942	65.2	6,922	34.8
Yhteensä	327,023	66.8	162,655	33.2	156,777	73.1	57,706	26.9	483,800	68.7	220,361	31.3

Verrattaessa näitä lukuja vuoden 1926 tietoihin, jolloin 68.7 % kirjallainoista oli romaani- ja kertomuskirjallisuutta ja 31.3 % muuta kirjallisuutta, käy selville, että sanotun lainauksen välinen suhde suurin piirtein on pysynyt muuttumattomana. Sitävastoin voipi huomata erinäisiä muutoksia aikuisten ja nuorison lainaukseen sekä eri kirjastoihin nähden. Aikuiset lainasivat suhteellisesti enemmän tietokirjallisuutta kuin edellisenä vuonna; nuoret taas enemmän kertomuskirjallisuutta. Pääkirjastossa ja Vallilan haarakirjastossa alenivat romaani- ja kertomuskirjallisuuden lainausta osoittavat prosenttiluvut, kun taas Kallion ja Käpylän haarakirjastoissa ne hiukan kohosivat. Mainittava on kuitenkin, että Käpylän haarakirjastosta lainatun tietokirjallisuuden prosenttiluku oli verrattain korkea.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen niteiden luku pääkirjastossa ja haarakirjastoissa käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto.	Kallionhaarakirjasto.	Töölönhaarakirjasto.	Vallilanhaarakirjasto.	Käpylänhaarakirjasto.	Yhteensä.	%.
I. Uskontoa	3,627	1,279	39	175	49	5,169	0.7
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	32,568	13,759	1,904	2,135	1,834	52,200	7.4
III. Maantietoa, antropologiaa, matka- ja kansanelämäkuvauksia	21,277	10,134	1,924	1,778	1,734	36,847	5.2
IV. Romaan., kertom. j. satuj.	278,173	145,767	23,293	23,625	12,942	483,800	68.7
V. Runoja, näytelmiä, albumoja sekä kirjallisuuden- ja taiteenhistoriaa	27,263	11,144	984	1,416	1,142	41,949	6.0
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	20,362	8,664	767	874	856	31,523	4.5
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	9,791	3,438	166	471	448	14,314	2.0
VIII. Kielitiedettä	6,916	1,517	122	230	203	8,988	1.3
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotied., urheilua sekä muita ja sekal. ain.	19,732	7,504	561	918	656	29,371	4.2
Yhteensä	419,709	203,206	29,760	31,622	19,864	704,161	100.0

Vertailu vuoden 1926 lainaukseen osoittaa, että kirjallisuusosastoilta III, VII, VIII ja IX annetut lainat ovat suhteellisesti hiukan lisääntyneet, mutta II ja V kirjallisuusosastoilta otetut lainat suhteellisesti vähentyneet, kun taas I, IV ja VI osastoihin kuuluvan kirjallisuuden lainausta koskevat prosenttiluvut ovat pysyneet muuttumattomina.

Kirjakokoelmia annettiin lainaksi Bengtsärin ja Ryttylän koulukoteihin, Fylian päiväkotiin, Ebeneserkotiin ja Helsingin raittiusyhdistyksen opintokoholle.

Vuoden kuluessa lainaksi annetuista kirjoista on 169 palauttamatta, näistä oli 126 lainattu pääkirjastosta, 28 Kallion haarakirjastosta, 6 Töölön haarakirjastosta, 4 Vallilan haarakirjastosta ja 5 Käpylän haarakirjastosta.

Kirjastosta sai kotilainoja kaikkiaan 30,100 henkilöä. Näistä oli 6,459 uusia lainaajia. Seuraavassa taulussa esitetään lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruunnill- lis. työn- tekij.	Muita.	Yhteensä.	Ruunnill- lis. työn- tekij.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
<i>Henkilöt, jotka ovat lainanneet pääasiassa suomenkielistä kirjallisuutta.</i>										
Pääkirjasto.....	1,872	1,673	3,545	1,510	1,913	3,423	1,310	626	1,936	8,904
Kallion haarakirjasto ..	1,622	560	2,182	1,231	864	2,095	1,030	796	1,826	6,103
Töölön » ..	148	79	227	146	48	194	218	116	334	755
Vallilan » ..	223	22	245	167	36	203	253	159	412	860
Käpylän » ..	125	64	189	30	126	156	168	115	283	628
Yhteensä	3,990	2,398	6,388	3,084	2,987	6,071	2,979	1,812	4,791	17,250
<i>Henkilöt, jotka ovat lainanneet pääasiassa ruotsinkielistä ja ulkomaista kirjallisuutta.</i>										
Pääkirjasto.....	1,211	2,514	3,725	971	4,153	5,124	1,011	733	1,744	10,593
Kallion haarakirjasto ..	253	178	431	175	291	466	256	188	444	1,341
Töölön » ..	82	58	140	72	70	142	141	88	229	511
Vallilan » ..	64	16	80	45	22	67	90	65	155	302
Käpylän » ..	12	15	27	—	36	36	22	18	40	103
Yhteensä	1,622	2,781	4,403	1,263	4,572	5,835	1,520	1,092	2,612	12,850
<i>Kaikkiaan lainaajia.</i>										
Pääkirjasto.....	3,083	4,187	7,270	2,481	6,066	8,547	2,321	1,359	3,680	19,497
Kallion haarakirjasto ..	1,875	738	2,613	1,406	1,155	2,561	1,286	984	2,270	7,444
Töölön » ..	230	137	367	218	118	336	359	204	563	1,266
Vallilan » ..	287	38	325	212	58	270	343	224	567	1,162
Käpylän » ..	137	79	216	30	162	192	190	133	323	731
Yhteensä	5,612	5,179	10,791	4,347	7,559	11,906	4,499	2,904	7,403	30,100

Vuonna 1926 oli lainaajien lukumäärä 27,908, joista 15,663 eli 56.1 % lainasi pääasiallisesti suomenkielistä, kun taas 12,245 eli 43.9 % lainasi paraasaan ruotsinkielistä ja ulkomaista kirjallisuutta. Vastaavat, kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 57.3 ja 42.7. Tästä ilmenee niinmuodoin, että suomenkielisten lainaajien lukumäärä lisääntyi suhteellisesti huomattavassa määrin. Samoin lisääntyi aikuisten lainaajien lukumäärä nuorten lukumäärään verraten; edellisten prosenttiluku oli 75.4 (73.4 % v. 1926) ja jälkimmäisten

24.6 (26.6 % v. 1926). Aikuisten lainauksesta on lisäksi mainittava, että ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien ja muiden lainaajien välinen suhde muuttui jälkimmäisten eduksi; ruumiillisen työn tekijäin prosenttiluku oli 43.9 (45.0 v. 1926) ja muiden lainaajien 56.1 (55.0 v. 1926).

Lukusalit. Pääkirjastossa olivat kaikki lukusalit avoinna 356 päivää. Kallion haarakirjastossa aikuisten lukusali oli avoinna 355, lasten lukusali 339 ja sanomalehtisali 356 päivää. Töölön ja Käpylän haarakirjastojen lukuhuoneet sekä Perämiehenkadun varrella oleva lukuhuoneisto olivat yleisölle avoinna 356 päivää, Vallilan haarakirjaston lukuhuone muuton vuoksi vain 354 päivää.

Aukioloaika muuttui ainoastaan Perämiehenkadun lukuhuoneistossa, joka vuoden alusta alkaen pidettiin avoinna klo 9:stä ap., siis päivittäin tunti kauemmin kuin ennen.

Lukusalikäyntien määrä oli seuraava: pääkirjastossa 360,404 (383,561 v. 1926), Kallion haarakirjastossa 223,597 (224,968 v. 1926), Töölön haarakirjastossa 79,224 (76,223 v. 1926), Vallilan haarakirjastossa 72,976 (55,793 v. 1926), Käpylän haarakirjastossa 27,587 (5,690 v. 1926) ja Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 94,117 (90,727 v. 1926). Kirjaston lukusaleissa ja lukuhuoneissa oli käyntejä kaikkiaan 857,905 (836,962 v. 1926).

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli pääkirjastossa 1,012, oltuaan 1,080 vuonna 1926, Kallion haarakirjastossa 635, oltuaan 639 vuonna 1926, Töölön haarakirjastossa 223, Vallilan haarakirjastossa 206, Käpylän haarakirjastossa 77, Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 264 ja koko kirjastossa 2,417.

Vuoden kuluessa ilmestyneitä aikakaus- ja sanomalehtiä oli lukusaleissa ja lukuhuoneissa yleisön käytettävissä pääkirjastossa 281 aikakauslehteä (366 kpl) ja 71 sanomalehteä (91 kpl), Kallion haarakirjastossa 113 aikakauslehteä (160 kpl) ja 37 sanomalehteä (47 kpl), Töölön haarakirjastossa 36 aikakauslehteä (42 kpl) ja 17 sanomalehteä (22 kpl), Vallilan haarakirjastossa 33 aikakauslehteä (36 kpl) ja 14 sanomalehteä (18 kpl), Käpylän haarakirjastossa 33 aikakauslehteä (35 kpl) ja 14 sanomalehteä (17 kpl) sekä Perämiehenkadun lukuhuoneistossa 37 aikakauslehteä (40 kpl) ja 14 sanomalehteä (24 kpl).

Samoin kuin edellisellä vuonna järjestettiin talvella, keväällä ja syksyllä pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa lasten suosimia satuiltoja; pääkirjastossa 38 suomenkielistä ja 29 ruotsinkielistä, Kallion haarakirjastossa 26 suomenkielistä ja 9 ruotsinkielistä.

Kirjavarasto käsitti tammikuun 1 p:nä 1927 141,238 nidettä. Vuoden varrella poistettiin 2,914 ja hankittiin 13,264 uutta nidettä, niin että kirjavarasto joulukuun 31 p:nä käsitti 151,588 nidettä, joista 75,525 eli 49.8 % suomenkielistä, 72,107 eli 47.6 % skandinavista ja 3,956 eli 2.6 % muunkielistä nidettä. Kirjavarastosta oli 94,596 nidettä sijoitettuna pääkirjastoon, 35,667 Kallion haarakirjastoon, 10,405 Töölön haarakirjastoon, 7,747 Vallilan haarakirjastoon, 3,142 Käpylän haarakirjastoon ja 31 Perämiehenkadun lukuhuoneistoon. Pääkirjaston kirjoista oli melkoinen osa vanhentuneita, joita sen vuoksi pidettiin makasinoituina.

Kirjalahjoja ovat antaneet kirjastolle kouluneuvos A. von Bonsdorff, Christian science Tukholman jakelukomitea, Ranskan ministeri M. de Coppet, herra B. Greenberg, haarakirjastonjohtaja E. Grönroos, rouva E. Hellén, Helsingin yliopiston kirjasto, taiteilija H. Holm, yliopettaja J. Höirup, kielenkääntäjä E. Järnefelt, konttoripäällikkö C. von Knorring, amanuessi M. Koskimies, amanuessi E. Kytömaa, amanuessi K. Lesch, filosofianmaisteri

K. Levander, Liettuun Helsingissä oleva lähetystö, neiti A. Lindgren, professori K. Melander, kustannusosakeyhtiö Otava, filosofiantohtori J.-L. Perret, »Pro jure nationum»-yhdistys Suomessa, Puolan Helsingissä oleva lähetystö, Ranskan Helsingissä oleva lähetystö, asemapäällikkö E. F. Rautela, Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet, herra J. Sulander, The Liberty Press (Boston), Tšekkoslovakian Helsingissä oleva konsulaatti, Valtioneuvoston julkaisuvarasto, kunnallisneuvos V. von Wright ja filosofiantohtori R. Öller.

Kirjasto sai myöskin korvauksetta vastaanottaa julkaisuja, joita olivat toimittaneet Aarhusin valtionkirjasto, Ahvenanmaan maakuntalautakunta, Arbetarnas kulturhistoriska sällskap (Tukholma), Fyens Stifts Laeseforening, Helsingin kaupungin rahatoimikonttori, Helsingin kaupungin tilastokonttori, Helsingin kaupunginvaltuuston kanslia, Helsingin säästöpankki, Helsingin yliopiston kirjasto, Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto, Kirke- og undervisningsdepartementet (Oslo), Matkailutoimisto Finlandia, Odensen keskuskirjasto, osuusliike Elanto, Pelastusarmeija, Porin kaupunginkirjasto, postihallitus, postisäästöpankkihallitus, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura Suomessa, Ruotsin kouluylhäallituksen kirjastokonsulentit, Suomen eduskunta, Suomen matkailijayhdistys, Suomen pankki, Suomen ruotsalainen Martta-yhdistys, Svenska gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund, Tukholman työläiskirjasto, Turun kaupungin rahatoimikamari, Uppsalan yliopiston kirjasto, Valtion kirjastotoimisto, Viipurin kaupungin kirjasto, Viipurin kaupungin rahatoimikamari sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: »Armon sanomat», »Bank of Finland», »Barnens missionstidning», »Den lilla djurvännan», »Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kuukauslehti», »Hufvudstadsbladet», »Industritidningen», »Inkeri», »Kirjatyö — Bokarbete», »Kuljetustyöläinen», »Labor», »Lasten lähetyslehti», »Maatyöläinen», »Missionstidning för Finland», »Mondo», »Peruskivi», »Pieni eläinystävä», »Puutyöläinen», »Rakentaja», »Rauhan sanomia», »Sosialinen aikakauskirja — Social tidskrift», »Suomen lähetyssanomia», »Svensk ungdom», »Teollisuuslehti», »Vaateustyöläinen», »Vapaa ääni», »Vapaita sanoja» ja »Vårtecken».

Painosta julkaistiin vuonna 1926 kirjastoon hankitun suomenkielisen kirjallisuuden luettelo, vastaava ruotsinkielisen ja ulkomaisen kirjallisuudenluettelo, Käpylän haarakirjaston suomenkielisten kirjain luettelo, saman haarakirjaston ruotsinkielisten kirjain luettelo sekä kertomus kirjaston toiminnasta vuonna 1926.

Tulot. 48,530 tapauksessa veloitettiin lainanottajat maksamaan sakkoja, joita kertyi kaikkiaan 39,041: 95 markkaa, 2,200 suomenkielistä kirjaluettoa myytiin kaikkiaan 4,030: 75 markasta, 824 ruotsinkielistä luetteloja 1,936: 55 markasta ja 26 vieraskielisen kirjallisuuden luetteloja 52 markasta. Eräytyneistä vakuuksista kertyi 4,276 markkaa ja vanhojen sanomalehtien y. m. myynnistä kertyi 5,168: 03 markkaa. Tuloja oli kaikkiaan 54,505: 28 markkaa.

Kadonneitten ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi 3,882: 65 markkaa. Säästöä edelliseltä vuodelta oli 67: 25 markkaa. Näillä varoilla ostettiin kirjallisuutta 3,901:65 markan arvosta. Säästöä vuoteen 1928 jäi täten 48: 25 markkaa.

*Menot*¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu laitokselle myönnetty määrärahat:

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjastorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut.

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.
Palkat, palkkiot ja sairasapu	1,379,996: —	1,337,969: 25
Kirjallisuus	430,000: —	429,997: 30
Painatus- ja sidontakulut	1) 261,080: 98	255,438: 75
Kalusto	25,000: —	24,829: 45
Vuokrat	107,375: —	107,375: —
Lämpö ja valo	135,000: —	134,660: —
Puhtaanapito ja vedenkulutus	28,300: —	25,653: 33
Tarverahat	22,000: —	20,633: 70
	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	2,388,751: 98	2,336,556: 78

Kirjoja sokeille niminen yhdistys, jolle kaupunginvaltuusto oli myöntänyt raha-avustusta yleishyödyllisten yritysten ja laitosten kannattamiseksi varastusta määrärahasta, oli kertomusvuonnakin kirjastohallituksen valvonnan alainen avustuksen käyttöön nähden. Yhdistys on käyttänyt saamansa avustuksen tarkoituksenmukaisesti sekä jatkanut menestyksellisesti tärkeäaroista työtänsä, vieläpä jonkun verran laajentanutkin toimintaansa.

¹⁾ Tähän sisältyy vuodesta 1926 siirtynyt erä 21,080: 98 markkaa sekä 5,642: 23 markkaa, mikä määrä siirtyi vuoteen 1928.